

ក្រសួងសុខាភិបាល

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល
ស្តីពី

ការការពារការចម្លងនៃជំងឺពងបែកដៃជើងនិងក្នុងមាត់

ក្រសួងសុខាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សូមជម្រាបជូនសាធារណៈជនឱ្យបានជ្រាបថា ការតាមដានជំងឺឆ្លងជាប្រចាំ ឃើញថា នាបច្ចុប្បន្ននេះមានការរកឃើញជំងឺពងបែកដៃជើងនិងក្នុងមាត់លើកុមារតាមបណ្តាខេត្តមួយចំនួន។ បើទោះបីជាមានករណីតិចតួចក្តីក្រសួងសុខាភិបាលសូមធ្វើការក្រើនរំលឹក និងជម្រាបជូនសាធារណៈជន ដូចខាងក្រោម៖

តើជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់ជាអ្វី?

ជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់ គឺជាជំងឺឆ្លងដែលបង្កឡើងដោយវីរុស ច្រើនកើតមានចំពោះទារក និងកុមារ ភាគច្រើនលើកុមារដែលមានអាយុតិចជាង១០ឆ្នាំ ជាពិសេស កុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំ។ ជំងឺនេះកើតមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើងតាំងពីឆ្នាំ២០១២ ហើយក៏ជាជំងឺដែលកើតមាននៅប្រទេសជាច្រើនលើពិភពលោកផងដែរ។

ជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់ ខុសពី ជំងឺជើងនិងមាត់ ដែលកើតឡើងចំពោះសត្វគោ។ ជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់ មិនឆ្លងទៅ ឬចម្លងមកពីសត្វចិញ្ចឹម សត្វពាហនៈដទៃឡើយ។

ជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់ បង្កដោយអង់តេរូវីរុស (Enterovirus) ដែលភាគច្រើនដោយវីរុសកុកសាគី (Coxsackievirus) ហើយជាទូទៅបណ្តាលឱ្យមានជំងឺស្រាល ។ ជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់ ក៏អាចបង្កឡើងដោយ Enterovirus 71 (EV-71) ដែលមួយចំនួនអាចបង្កឱ្យមានជាផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរ និងឈានដល់ស្លាប់។

រោគសញ្ញាដំបូងនៃជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់

ជំងឺនេះជាទូទៅចាប់ផ្តើមឡើងដោយមាន ក្តៅខ្លួន ការហូបចុកថយចុះ អស់កំលាំង និងឈឺបំពង់ក។ ស្បែកមានរមាស់ចាប់ផ្តើមចេញក្នុងកំឡុងពេល ១ ទៅ ២ថ្ងៃ ដោយមានស្នាមចំនុចក្រហមអុចៗ និងខ្លះមាន ពងបែកនៅលើបាតដៃ ដៃ បាតជើង ក្នុងមាត់ និងពេលខ្លះលើកំប៉េះតូច ឬ អវៈយវៈភេទ។

រោគសញ្ញាធ្ងន់ធ្ងរនៃជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់

ក្នុងចំណោមកុមារមួយចំនួនតូច ជំងឺពងបែកដៃជើង និងក្នុងមាត់ អាចបង្កឱ្យមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ។ រោគសញ្ញា នៃជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ រួមមាន រោគសញ្ញាប្រព័ន្ធប្រសាទ (សន្លឹម ទន់អវៈយវៈ និងប្រកាច់ ឬកន្ត្រាក់ដៃជើង) និងរោគសញ្ញា ពិបាកដកដង្ហើម (ហត់) ។ ក្នុងករណីឃើញរោគសញ្ញាទាំងអស់នេះនៅលើកូន សូមឱ្យពេទ្យឬអាណាព្យាបាលស្វែងរកសេវាព្យាបាលជាបន្ទាន់នៅមន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។

ការព្យាបាលកុមារដែលមានជំងឺពងបែកនៅដៃជើង និង ក្នុងមាត់

មិនមានការព្យាបាលជាក់លាក់ណាមួយសំរាប់ជំងឺពងបែកនៅដៃជើង និងក្នុងមាត់។ អ្នកជំងឺគួរពិសោធន៍ ឲ្យបានច្រើន និងពេលខ្លះអាចត្រូវការព្យាបាលទៅតាមរោគសញ្ញា ដើម្បីបន្ថយគ្រុនក្តៅដោយថ្នាំបញ្ចុះកំដៅ និង ថ្នាំបំបាត់ការឈឺចាប់ ដែលបណ្តាលមកពីជំងឺពងបែក។ ទោះជាមិនបានទទួលការព្យាបាល អ្នកជំងឺភាគច្រើន អាចជាសះស្បើយទៅវិញក្នុងកំឡុងពេលពី ៧ ទៅ ១០ថ្ងៃ និងកម្រមានផលវិបាកណាស់។ លើកលែងតែករណី ជំងឺមួយចំនួនតូចដែលធ្ងន់ធ្ងរត្រូវទាមទារការព្យាបាលបន្ទាន់នៅមន្ទីរពេទ្យដែលបានរៀបរាប់នៅចំណុចខាងលើ។

តើអាចឆ្លង/រក្សាជំងឺពងបែកនៅដៃជើង និង ក្នុងមាត់លើសពីមួយដងដែរ ឬ ទេ ?

អាច! ពីព្រោះជំងឺពងបែកនៅដៃជើង និង ក្នុងមាត់ បង្កឡើងដោយវីរុសផ្សេងៗគ្នា។ ការឈឺជំងឺនេះម្តង អាច បង្កឲ្យមាន ប្រព័ន្ធការពារខ្លួនទៅនឹងវីរុសតែមួយប្រភេទប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះយើងអាចឈឺម្តងទៀតប្រសិនបើ យើងឆ្លងវីរុសប្រភេទថ្មី មួយផ្សេងទៀត។

- o រយៈពេលគិតចាប់តាំងពីថ្ងៃឆ្លងវីរុសរហូតដល់ថ្ងៃចេញរោគសញ្ញាជំងឺបង្កជាទូទៅ ៣ ទៅ ៧ ថ្ងៃ។
- o រោគសញ្ញាជំងឺ មាន គ្រុនក្តៅជាទូទៅមានរយៈពេលពី ១ថ្ងៃ ទៅ២ថ្ងៃ
- o ការហូបចុកថយចុះ អស់កំលាំង និង ជាញឹកញយឈឺបំពង់ក។
- o មួយឬពីរថ្ងៃបន្ទាប់ពីគ្រុនក្តៅ អ្នកជំងឺចាប់ផ្តើមឈឺក្នុងមាត់ ដោយមាន ចំនុចពណ៌ក្រហមតូចៗ ដែលចេញ ជាពង និងវិវត្តទៅជាជំងឺពងលើអណ្តាត អញ្ចាញ និង ផ្នែកខាងក្នុងនៃថ្ពាល់។ ស្បែកកន្ទួលមិនរមាស់ ស្នាមកន្ទួល ឬ ពងបែកជាទូទៅមាននៅលើបាតដៃ និង បាតជើង ហើយក៏អាចមាននៅលើ កំប៉េះតូច និង អវៈយវៈភេទ។
- o ជួនកាលអ្នកជំងឺ មានតែកន្ទួល ឬ ជំងឺពងមាត់។
- o ក្នុងករណីធ្ងន់ធ្ងរ អ្នកជំងឺមានរោគសញ្ញាប្រព័ន្ធប្រសាទ និងផ្លូវដង្ហើមជាមួយគ្នា និងវិវត្តទៅរកការស្លាប់ យ៉ាងឆាប់រហ័សបើគ្មានការព្យាបាលសមស្របទាន់ពេលវេលា។

តើជំងឺពងបែកនៅដៃជើង និង ក្នុងមាត់អាចការពារបានដោយរបៀបណា ?

ជំងឺពងបែកនៅដៃជើង និង មាត់ជាជំងឺឆ្លង ដែលឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតតាមការប៉ះពាល់ ផ្ទាល់ជាមួយ នឹងវត្ថុរាវ នៃផ្លូវដង្ហើម រួមមាន ទឹកមាត់ កំហាក ស្នេស និងសំបោរ ទឹករងៃដែលចេញពីពងបែក និង លាមកអ្នកជំងឺ។ អ្នកជំងឺអាចចំលងខ្លាំងបំផុតក្នុងសប្តាហ៍ទី១។ ជំងឺពងបែក ដៃជើង និងមាត់ មិនឆ្លងទៅ ឬ ឆ្លង មកពីសត្វ ឡើយ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ក្រសួងសុខាភិបាលសូមរំលឹក និងអំពាវនាវដោយទទួលបានដល់បងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋទាំង អស់ បន្តបង្កើនការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ដោយអនុវត្តន៍ឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួននិងគ្រប់ៗគ្នានូវវិធានការខាងក្រោម៖

- អនាម័យល្អ លាងសម្អាតដៃឲ្យបានញឹកញាប់ជាមួយសាប៊ូ និងទឹក ពិសេសក្រោយពីប៉ះពាល់ ជាមួយ នឹងវត្ថុរាវ នៃផ្លូវដង្ហើម រួមមាន ទឹកមាត់ កំហាក ស្នេស និងសំបោរ ទឹករងៃដែលចេញពី ពងបែក និងលាមកអ្នកជំងឺ។
- ត្រូវលាងសំអាតដៃអោយបានស្អាត មុនពេលរៀបចំអាហារ មុនពេលបរិភោគ មុនបញ្ជាក់ចំណី ដល់ទារក ឬ កុមារ ក្រោយចេញពីបង្គន់ និងក្រោយប្តូរទ្រនាប់ គូទទារក ឬជុកសំអាតរាងកាយ កុមារ។ លាងសំអាតថ្ងៃ និងរបស់ដែលប្រលាក់ដោយទឹកនិងសាប៊ូ។

- ជៀសវាងការប៉ះពាល់ស្ថិតស្ថាល(ចើប អោប ប្រើប្រាស់សម្ភារៈសំរាប់ហូបចុក រួមគ្នា។ល។) ត្រូវបន្ត ផ្តល់អាហារដែលមានសារជាតិចិញ្ចឹមច្រើន និង ទឹកស្អាតដល់កុមារ។ ប្រើស្លាបព្រា និង បានដាច់ដោយឡែកសំរាប់កុមារនីមួយៗ។
- អ្នកមើលថែទាំកុមារតូចៗត្រូវមានអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនល្អ។

ប្រសិនបើបងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋមានបញ្ហាសុខភាព ឬមានជំងឺ ឬសង្ស័យថាមានការឆ្លងជំងឺ សូមប្រញាប់ទៅស្វែងរកការពិនិត្យពិគ្រោះនៅមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ ឬទំនាក់ទំនងតាមលេខផ្តល់ជូនខាងក្រោមនេះ។

ក្រសួងសុខាភិបាល និងបន្តធ្វើការជូនដំណឹងដល់សាធារណជន អំពីការវិវត្តន៍នៃបញ្ហាសុខភាពតាមទំព័រហ្វេសប៊ុក និងគេហទំព័ររបស់ក្រសួងសុខាភិបាល www.cdcmoh.gov.kh ដែលគេហទំព័រនេះមានសម្ភារអប់រំសុខភាព ដែលអាចទាញយកមកមើល និងប្រើប្រាស់បាន។ សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទងលេខទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍ ក្រសួងសុខាភិបាល លេខ ១១៥ ដោយឥតគិតថ្លៃ ឬទំនាក់ទំនងក្រសួងសុខាភិបាល តាមលេខទូរស័ព្ទ៖ ០១២ ៨២៥ ៤២៤ ឬ ០១២ ៤៨៨ ៩៨១ ឬ ០១២ ៨៣៦ ៨៦៨។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១០កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ពស ២៥៦៦
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២

